egyedek, sőt családok, avagy véletlenszerű társulásokat jelentenek, netán mindkét változat együtt érvényesül. Mindazonáltal, az egyes példányok évente 7 vemhességéből származó 30-80 utód biztosan pótolja a területi eloszlás fentebb leírt típusából adódó veszteségét.

Endes Mihály

ADATOK A GÜZÜEGÉR (*MUS SPICILEGUS*) HORTOBÁGYI ÁLLOMÁNYÁHOZ. Nagy-kapros (Görbeháza) 4 hektáros, mintegy felerészben természetközeli gyepek és rétek, másrészt agrárterületekből álló régiójában e fajt az elmúlt évtized során szórványos, de nem rendszeres előfordulásúnak tartottuk, szinte kizárólag az utóbbi élőhelyen. Immár három éve észleljük rohamos fogyását, s hordásainak eltűnése, valamint bagolyköpetek elemzésének negatív eredményei alapján állományát mára feloszlottnak tekintjük. Okaira jelenleg nincs magyarázat, a monitorozást folytatjuk /2011/.

Endes Mihály

ÚJ ADATOK A KÖZÖNSÉGES KÓSZAPOCOK (*ARVICOLA AMPHIBIUS*) TÁPLÁLKOZÁSÁHOZ. A Hajdú-Bihari Napló 2011. november 19-i számában (és előtte néhány nappal ugyanott, ugyanazzal a szöveg- és általa készített képanyaggal) közli Tar József beszámolóját Hajdúnánásról, „A vakond szereti a diót" címmel (lásd fotó). Kerti diófája alatti, szerinte vakondtúrás szétgereblyézésekor talált ősszel abban egy tucat kirágott és kievett csonthéjast, amelyet a „vakondcsalád fogyasztott el", miután azt „lehordták a túrás alatti éléskamrába" (ami viszont a túrás alatt 30-60 cm mélyen szokott készülni – E.M.). A kizárólag állati táplálékot (rovarok, lárvák, férgek, olykor apró békák és rágcsáló emlősök) fogyasztó vakond (*Talpa europaea*) testfelépítése, főként fogazata alkalmatlan keményhéjú termések, magvak felbontására, illetőleg megőrlésére, amelyeket ráadásul a föld felszínén találhatna meg, ahol azonban csak igen ritkán mutatkozik. Mindezekért diógyűjtői és –fogyasztói szerepe nem jön számításba. Ugyanakkor több kisemlős táplálékában ugyanez a termés jelentős szerepet játszik, noha a hangsúly sokkal inkább a mogyorón van, amely összehasonlíthatatlanul gyakoribb a természetben. Ezek: vörös mókus (*Sciurus vulgaris*), a nagy és a mogyorós pele (*Glis glis*, *Muscardinus avellanarius*), erdei- és háziegér (*Apodemus flavicollis*, *A. sylvaticus*, *Mus musculus*), valamint a vándorpatkány (*Rattus norvegicus*). Utóbbi négy faj esetében e kérdés ma is vitatott. A felsoroltak azonban egy tekintetben mindannyian kizárhatóak: hosszú föld alatti járatokat, következésképpen túrásokat sem készítenek. A nyugati földikutya (*Nannospalax leucodon*) noha ez alól kivétel, hiszen járatokat és hatalmas túrásokat egyaránt készít, azonban pusztai élőhelyéről, ha egy-egy példány bejut valamely konyhakertbe, ott nem fogyaszt mást, mint hagymát, burgonyát, hasonlóan a természetben fogyasztott gumókból, rizómákból, lédús gyökerekből és gyümölcsökből álló táplálékához. Pontszerű előfordulásait emellett már-már egy kezünk ujjain megszámlálhatjuk. Esetünkben az elmondottak figyelembevételével egyetlen faj szerepe jöhet, illetőleg jön számításba, s ez a közönséges kószapocok (*Arvicola amphibius*). Noha tipikus élőhelye a vizek mellett található, s táplálékát is az ottani lágyszárú vegetáció képezi, kiváltképpen ősszel megjelenik a lakóterületeket övező kertekben is és csupán a kitavaszodás készteti távozásra. Jellemző rá a 100-200 m hosszúságúra is kiterjedő járatrendszer és a hatalmas vakondszerű túrások. Fogyaszt gumós, rizómás terményeket, elrágja a gyümölcsfák gyökerét, lehántja kérgüket. Diófogyasztására utaló adat sem az itthoni, sem a külföldi szakirodalomban nem került elő (mogyoróé annál inkább – lásd fentebb), a táplálék gyűjtögetésére, tárolására úgyszintén, azonban az éles szemű